



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 58/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditsa a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jurajom Gavalcom, Piešťanská 3, Trnava, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To/18/2025 zo 6. mája 2025, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 26. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na spravodlivé súdneho konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 8 ods. 2 listiny uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1To/18/2025 zo 6. mája 2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu (ďalej len „napadnutý postup“). Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 1Tk/1/2024 zo 4. februára 2025 bol sťažovateľ odsúdený za obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1 a ods. 2 písm. c) Trestného zákona a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody na 20 rokov. Sťažovateľ mal po predchádzajúcej slovnej hádke odzadu napadnúť svoju manželku, spôsobiť jej štyri bodné rany a k jej smrti nedošlo len z dôvodu, že jej bola poskytnutá zdravotná starostlivosť.

3. Napadnutým uznesením bolo odvolanie podané sťažovateľom podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuté ako nedôvodné.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné, pretože krajský súd neuviedol svoje zákonné úvahy o vyhodnotení dôkazov a ani o kvalifikácii skutku. Z napadnutého rozsudku nie je možné vyčítať, ako krajský súd dospel k záveru o úmysle sťažovateľa usmrtiť poškodenú. Všetky dôkazy boli vyhodnotené jednostranne a na neprospech sťažovateľa. Na ťarchu sťažovateľa bola pripočítaná aj skutočnosť, že malo dôjsť ku krvácaniu dovnútra, na vyhodnotenie čoho však krajský súd nemal odborné vedomosti. V jeho neprospech bola tiež vyhodnotená skutočnosť, že mal po skutku poškodenú prezliecť a jej šaty vyhodiť, pričom na takýto postup mohli existovať viaceré rôzne dôvody. Všeobecné súdy sa stotožnili so záverom, že bolo počuť jednorazové padnutie (poškodenej), ale takéto spadnutie by z iného bytu nebolo možné identifikovať. Krajský súd odkázal na kamerové záznamy, ktoré však odmietol prehrať. Krajský súd dezinterpretoval jeho výpoveď o časových súvislostiach spáchania skutku. Všeobecné súdy neuverili výpovedi svedkyne [REDAKOVANÉ] tento svoj záver však rozumne neodôvodnili. Vinu sťažovateľa nemožno odvodzovať iba zo skutočnosti, že poškodená odmietla vypovedať. Krajský súd vôbec neprihliadal na jeho vysvetlenie, prečo poškodená neprivolala sama prvú pomoc a prečo odmietla vypovedať. Ďalej dezinterpretoval závery znalca MUDr. Šuplatu o dôsledkoch zranení poškodenej. Všeobecné súdy nedostatočným spôsobom vyhodnotili zistenia z ohliadky miesta činu o miesta krvavých stôp, pričom tieto súdy ani nemali odborné vedomosti na takéto vyhodnocovanie. Vôbec nemožno jednoznačne uzavrieť, že poškodená byt po skutku neopustila, keďže opustiť ho teoreticky mohla aj bez toho, aby to bolo zachytené na kamerovom zázname, resp. by si to všimli svedkovia. Navyše, bodnutia nožom neboli cielene zamerané na telesné partie poškodenej, kde sa nachádzajú životne dôležité orgány. Sumarizujúc uvedené, napadnuté uznesenie je odôvodnené iba na základe laických úvah, pričom relevantné právne úvahy v ňom absentujú.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv sťažovateľa podľa ústavy, listiny a dohovoru napadnutým uznesením vydaným v jeho trestnej veci v odvolacom (napadnutom) konaní.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Z okolností tejto veci vyplýva, že sťažovateľ mohol a môže svoje námietky prednesené v ústavnej sťažnosti uplatniť v dovolaní podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku, pričom najvyšší súd ako súd dovolací by v prípade, že by sa ukázali ako dôvodné, mohol vo veci sťažovateľa zjednať nápravu, ktorej sa sťažovateľ domáha priamo pred ústavným súdom.

8. V tejto súvislosti ústavný súd opätovne pripomína, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, že o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, teda spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013, IV. ÚS 68/2020).

9. Konceptia konania o ústavnej sťažnosti je totiž založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje. Právomoc ústavného súdu je teda vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Jedinú výnimku z tohto pravidla predstavuje § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky nápravy, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré však sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti netvrdil, tým menej preukazoval.

10. Ústavná sťažnosť teda má byť podaná až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci, najmä všeobecných súdov. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchranej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci (IV. ÚS 68/2020, II. ÚS 559/2021, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 156/2023, II. ÚS 26/2024, II. ÚS 80/2024).

11. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Inak povedané, prípustnou je ústavná sťažnosť nielen vtedy, ak sťažovateľ podal opravný prostriedok, ale tiež (a najmä), ak konanie pred všeobecnými súdmi už skončilo, a preto jeho výsledok môže byť preskúmaný ústavným súdom, a to výhradne z hľadiska ochrany ústavou zaručených základných práv a slobôd, ktoré neboli rešpektované ostatnými orgánmi verejnej moci. Pokiaľ právny predpis ustanovuje, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu del'by moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie (IV. ÚS 68/2020, II. ÚS 559/2021, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 156/2023, II. ÚS 26/2024, II. ÚS 80/2024).

12. V nadväznosti na uvedené ústavný súd v okolnostiach tejto veci zdôrazňuje, že podľa súčasnej aplikačnej praxe [odvíjajúcej sa od jeho nálezu vo veci sp. zn. IV. ÚS 546/2020 z 23. februára 2021 a postupne osvojenú aj zo strany ďalších senátov ústavného súdu (I. ÚS 343/2022, I. ÚS 339/2022, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 559/2021, III. ÚS 302/2022, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 254/2022, II. ÚS 156/2023, I. ÚS 610/2023, II. ÚS 26/2024, II. ÚS 80/2024)], dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale aj obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy.

13. Sťažovateľ môže v dovolaní proti napadnutému uzneseniu uplatniť svoje námietky prezentované v ústavnej sťažnosti (odsek 4 tohto odôvodnenia), a to vo vzťahu k náležitému vysporiadaniu sa (v konečnom dôsledku odvolacieho) súdu so všetkými relevantnými okolnosťami pre rozhodnutie vrátane skutkových okolností (ak ich včas namietal v pôvodnom konaní) tak, ako to zodpovedá aktuálnej judikatúre ústavného súdu (IV. ÚS 546/2020 – publikovaný v Zbierke náleзов a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 18/2021, v obsahovej nadväznosti m. m. I. ÚS 343/2022, II. ÚS 411/2021, IV. ÚS 463/2021, IV. ÚS 491/2021, IV. ÚS 510/2021, IV. ÚS 555/2021, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 355/2023, IV. ÚS 502/2023), a to na základe dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pokiaľ ide o kvalifikačné námietky, tým zodpovedá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Napokon vo vzťahu k námietkam o nezákonné vykonanie dôkazov možno uplatniť dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

14. Sťažovateľ pred ústavným súdom nijak nepreukázal, že dovolanie vo svojej veci podal, resp. že by o ním prípadne podanom dovolaní bolo medziasom rozhodnuté.

15. Ústavnú sťažnosť bolo preto potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

16. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2026

Libor Duľa
predseda senátu